

Zaterdagportret | sociaal agoog

Helen van Ees

‘Insider’ Vivium Zorggroep: ‘Het afgelopen jaar heeft veel indruk op me gemaakt’



Werken in de zorg in coronatijd is flink pittig. Bewoners en hun familie zijn op de proef gesteld. Het leger kwam te hulp bij

De Bolder in Huizen. Helen van Ees, een ‘insider’ van Vivium Zorggroep, vertelt erover en kijkt tevens naar de toekomst.

Ze werkt als sociaal agoog in Huizen bij zorgcentrum De Bolder en op de locatie De Ruyterstraat en bij Vivium ABC, een advies- en behandelcentrum voor ouderen in de regio Gooi en Vechtstreek en Amsterdam-Zuid. Aan het ABC verbonden deskundigen adviseren en behandelen ouderen bij wie het evenwicht tussen lichamelijke gezondheid, geestelijke vermogens, welbevinden en het sociale leven verstoord is geraakt.

Onbegrepen gedrag

Helen van Ees is lid van het multidisciplinaire team en houdt zich bezig met bewoners met onbegrepen gedrag. Ze kijkt hoe dit gedrag kan worden omgebogen door middel van benadering en interventie. Dit doet ze om de kwaliteit van leven van de cliënt te verbeteren. Daarnaast begeleidt ze de opnames van bewoners en zoekt ze een passende plek voor hen op de juiste afdeling. Ook ondersteunt ze samen met een psycholoog en teammanagers het zorgteam op de werkvloer.

We treffen elkaar in het restaurant van zorgcentrum De Bolder dat zicht biedt op een zonnig terras. Bewoners drinken hier met familie een kopje koffie. Sommigen genieten van appeltaart met slagroom. In de open keuken bereidt de kok de warme maaltijd voor. Regelmatig lopen bewoners voorbij. Helen van Ees groet hen met een vriendelijke glimlach en noemt hen bij de naam.

Over het afgelopen corona jaar, zegt ze: “Het was een heel bewogen jaar. Het coronavirus had veel gevolgen. Bezoek kon bijvoorbeeld niet meer langskomen. Dat was erg lastig voor de bewoners. Als medewerkers probeerden we dat op te vangen. Een andere teleurstelling was, dat de groepsactiviteiten niet door konden gaan. We hebben daarom veel een-op-een-activiteiten georganiseerd.”

“Ook probeerden we zoveel mogelijk contact te houden met familie, omtrent dat wat er gebeurde op de locatie en we vertelden natuurlijk ook hoe het ging met hun naaste. Tijdens de lockdown hebben we ook gezocht naar manieren om contact te houden. Dat ging van Praathuisjes tot beeldbellen. We hadden immers te maken met een maatregel waarvoor we niet zelf hadden gekozen. De boosheid, frustratie en de onmacht over het feit dat men niet op bezoek mocht komen, was voor Vivium nieuw en ook begrijpelijk.”

Ondersteuning defensie

Eind 2020 was er op locatie De Bolder een corona-uitbraak. “Dat was heftig. Niet alleen bewoners, maar ook sommige collega’s werden ziek. Er was gelukkig een groot saamhorigheidsgevoel; iedereen probeerde de gaten in het rooster op te vullen. Op een bepaald moment lukte dat niet meer. Toen kregen we ondersteuning van defensie. Dat gaf het personeel ademruimte; bewoners op de cohort-afdeling, waar mensen met corona lagen, konden zo ook wat meer ‘normale’ momenten beleven, in plaats van alleen maar ziek te zijn.”

“Op de cohort-afdeling droeg iedereen beschermende kleding. De mensen van defensie werden daar ingezet en ook zij droegen dus die kleding. Ze ondersteunden met name de medewerkers bij het wassen, aankleden en de een-op-een-gesprekjes. Ze schonken, net als onze woonondersteuners, koffie en boden ondersteuning bij het beeldbellen.”

“Zowel in de zorg, als in kwaliteit van leven, waren de defensiemedewerkers van enorme waarde. Hun ondersteuning gaf echt lucht. We waren er heel blij mee. Voor sommige defensiemedewerkers was het de eerste keer dat ze dit soort werk deden. Van beide kanten is de samenwerking goed bevallen. Mocht het ooit nodig zijn, dan zijn ze wat mij betreft weer van harte welkom!”

“Er zijn ook bewoners overleden. Dat maakt collega’s en medebewoners verdrietig. We hebben er veel met elkaar over gesproken en contact gehad met de families om nazorg te

verlenen. Normaal gesproken maak je met elkaar een haag om overledenen uitgeleide te doen. Dat kon nu niet. Ondanks de uitbraak, kon familie gelukkig wel waken bij hun naaste en afscheid nemen.”

Saamhorigheid

“Het afgelopen jaar heeft veel indruk op me gemaakt en dan bedoel ik niet alleen de uitbraak. Tijdens de uitbraak heb ik veel saamhorigheid ervaren en gemerkt dat de focus lag op het onder controle krijgen van de uitbraak. Ervoor en erna waren we vooral veel bezig met het voorkomen van een uitbraak.”

Wat Helen altijd bij zal blijven, was het moment dat de cohort-afdeling werd opgestart. Daar lagen bewoners die waren besmet of van wie werd vermoed dat ze besmet waren. “Op de andere plekken probeerden we het ‘gewone’ leven zoveel mogelijk door te laten gaan. Het ging ineens allemaal heel snel. Je wilt eigenlijk alle bewoners gewoon op hun vertrouwde afdeling houden want daar voelen ze zich thuis. Toch ging dat niet. Dus hoe zorg je er dan voor dat mensen zich op zo’n cohort thuis voelen, zonder dat ze heel onrustig worden?”

“We moesten heel veel schakelen. Er gebeurden dingen waarvan je hoopt dat ze nooit gebeuren. Iedereen werkte mee, ook ik als sociaal agoog. Allen hebben aan het bed gestaan om de zorgteams te ondersteunen. De saamhorigheid was enorm. Vanuit mijn vorige baan had ik de kennis en ervaring wel. Ook tijdens mijn huidige werk, doe ik veel observaties tijdens zorgmomenten, maar toen moest ik het gewoon echt zelf doen.”

“Door de structuur zoveel mogelijk hetzelfde te laten, probeerden we het voor de bewoners zo prettig en vertrouwd mogelijk te maken. Hun mentale welbevinden stond centraal; de psycholoog was vaak aanwezig, evenals mijn directe collega’s en ik. Door middel van beeldbellen, probeerden we het contact met voor de bewoner vertrouwde personen, levend te houden.”

Er zijn collega’s ziek geworden tijdens de coronaperiode. Net als in het hele land, is niet iedereen even snel volledig hersteld. Voor

vrijwel alle zorgorganisaties geldt, dat nieuwe collega's van harte welkom zijn, maar dat was voor corona ook al zo. Naast het feit dat collega's ziek waren, was er ook zorgpersoneel nodig op de extra afdeling: de cohort-afdeling.

Extra uren

“Iedereen heeft wel extra uren gedraaid. Niemand was daartoe verplicht, maar we wilden allemaal graag een steentje bijdragen. Het was best emotioneel, maar we mogen ons gelukkig kwetsbaar opstellen. Nu is het fijn dat we weer richting de toekomst kunnen. Mét activiteiten en bezoekers. Bewoners hebben hun draai weer gevonden.”

(Tekst gaat verder na de afbeelding)



*Een praathuis om bewoners contact te laten houden met naasten.
Foto: Casper Bunschoten*

Van de coronatijd heeft Helen geleerd dat het heel belangrijk is de saamhorigheid te zoeken, dat collega's met elkaar in contact blijven, maar ook met de familie van de bewoners. Verder heeft

ze geleerd dat ze samen heel sterk staan. Nu weet ze hoe kwetsbaar, flexibel en creatief de mensen waren.

Van een afstand kreeg Helen mee hoe de directie soms worstelde met het vinden van een evenwicht. Tussen enerzijds mensen die angstig en voorzichtiger waren en anderzijds mensen die snakten naar vrijheid.

Daarnaast leek het haar voor de directie zeer ingewikkeld om uit alle informatie de juiste dingen te halen en die te vertalen naar de juiste beslissingen. Het was een uitdaging alle zin en onzin en de hoofd- en bijzaken van elkaar te scheiden, met name omdat richtlijnen en inzichten elkaar zo snel opvolgden.

Groot contrast

Waardevolle momenten waren er ondanks alles ook. Bewoners die op een cohort-afdeling verbleven, maakten er het beste van. Helen liep een keer langs die afdeling en zag de hele groep samen aan tafel zitten. Ze deden een spelletje en lachten met elkaar. “Het leek wel bijna een normaal moment. Dat was in mijn beleving eigenlijk een heel groot contrast. Ook ontstonden er allerlei mooie initiatieven.”

Wat altijd bij zal blijven, is de ongelooflijke moed van de collega's. Als ze naar het werk kwamen, waren ze bang het onbekende virus over te dragen op de bewoners. Gingen ze weer naar huis, dan waren ze bang het mee te nemen naar hun gezin. Maar ze kwamen altijd.

Extra hulp

Ontwikkelaars boden extra hulp door met hun Qwiek-up bewoners te laten beeldbellen. Dit apparaat projecteert beelden op het plafond en de muur, die worden ondersteund door muziek en geluid. Ook collega's van andere locaties en organisaties boden hulp aan. Er werd van alles gebracht voor bewoners en collega's, zoals bloemstukjes en lekkers. Bedrijven vroegen wat ze konden doen om de kwaliteit van leven te bevorderen.

Vivium kreeg vorig voorjaar robot Sara aangeboden om die een maand gratis uit te proberen. Dit alles gaf aan dat veel organisaties beseften hoe groot de impact van deze pandemie op de doelgroep was. Niet alleen tijdens de uitbraak, maar ook ervoor en erna. Ook na het plaatsen van een oproep voor buddy's op de Covid-afdeling, meldden zich allerlei mensen.

Spannend

Eigenlijk net als overal, reageerden bewoners heel wisselend op de nieuwe situatie. Sommigen vonden het heel spannend en vertrouwden op de besluitvorming van Vivium. Anderen vonden het minder spannend en vonden de maatregelen wat té. Over het algemeen waren ze gerust op wat er gedaan werd.

Er was geen blinde paniek, er waren geen grote angsten. Dit is echt een generatie die al meer heeft meegemaakt in het leven. Op heel veel andere manieren dan gebruikelijk, kregen bewoners veel aandacht, cadeautjes en optredens. Mensen gingen ook veel meer voor elkaar zorgen. Er ontstond een soort onderlinge saamhorigheid.

Bezoek is weer welkom bij Vivium en dat doet iedereen goed. Mensen mogen weer samen wandelen, naar het restaurant en naar de huiskamer. Ook de activiteiten zijn weer opgestart en de bijzondere, eenmalige activiteiten, komen eveneens weer op gang. "Naar mijn idee gaat het de goede kant op. Bezoek en activiteiten doen zowel bewoners als medewerkers goed. Er komt een positieve vibe op gang omdat je mensen weer ziet genieten. Dat doet goed."

"Er gelden nog wel speciale richtlijnen, maar we proberen vooral te kijken naar de mogelijkheden binnen die richtlijnen, zodat bewoners en familie er het minste last van hebben. We blijven alert; dat geldt denk ik voor ieder zorgcentrum. Ik vind het niet extra spannend want we houden het goed in de gaten. Mondkapjes waren even weg, maar die dragen we nu weer vanwege de toename van het aantal besmettingen in de samenleving."

De toekomst

“Ik kijk heel positief naar de toekomst. Corona is het land nog niet uit. Ik ben heel blij met wat er allemaal weer kan binnen de huidige maatregelen. We hebben een hoge vaccinatiegraad onder bewoners en medewerkers en ik hoop dat we langzamerhand meer naar het oude normaal kunnen gaan.”

“We kijken vooral met een heel realistische blik naar de toekomst. Het zal niet de laatste keer zijn dat we worden verrast door een uitbraak van dit kaliber. Daar bereiden we ons dus op voor en gebruiken daarbij wat we tot nu toe hebben geleerd.”

“Mijn oude werk kan ik meer en meer oppakken. Zo zijn nieuwe bewoners weer welkom, net zoals voor corona. We hadden een opnamewoning, waar mensen eerst in quarantaine moesten. Quarantaine is gelukkig steeds minder vaak nodig omdat steeds meer mensen gevaccineerd zijn.”

De opnamewoning bestaat inmiddels niet meer en mensen kunnen weer gewoon wennen aan hun nieuwe thuis. Dankzij alle aandacht, ziet de organisatie een stijgende belangstelling voor de zorg. Voor de opleidingen is er veel aanwas.

“Met bewoners, personeel en familie gaat het nu over het algemeen goed. Men vindt het nog best spannend, zeker nu het aantal besmettingen met de Deltavariant oploopt. Iedereen houdt toch weer het hart vast. Collega's zijn ook gewoon moe. Vakantie is welkom, maar levert ook spanning op. Het is onzeker of vakanties door kunnen gaan. Familie merkt nu niet heel veel meer op de locaties, behalve dan dat het dragen van mondkapjes weer is ingevoerd.”



Het dragen van een mondkapje is weer terug. Foto: Casper Bunschoten